

Eugene Gaidanka

Uzhhorod National University (Uzhhorod, Ukraine)

An Up-To-Date View of the Place of Public Organizations in Public Administration Relations.

Review of the book by Tokar Marian Yuriyovych "Public organizations of Ukraine in the system of development of public-administrative relations"

Євгеній Гайданка

Ужгородський національний університет (Ужгород, Україна)

Актуальний погляд на місце громадських організацій в публічно-управлінських відносинах.

Рецензія на книгу Токаря Маріана Юрійовича «Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин»¹

В умовах сучасного державотворення демократичний розвиток України вказує на природну необхідність якнайширшої публічної участі громадян у важливих суспільно-політичних процесах. Одним із дієвих видів реалізації колективного публічного інтересу виступає громадська (неурядова) організація, що є своєрідним інструментальним феноменом публічної взаємодії в сучасній системі розвитку публічно-управлінських відносин. Завдяки цьому поступово Україна вбудовує в конструкт взаємодії держави й суспільства характер інноваційних публічно-управлінських відносин, кінцевою метою чого є формування стабільної та публічної системи соціально справедливої, правової держави і громадянського суспільства. У цьому контексті особливе місце відводиться саме громадянській ініціативі. А вираження такої колективної ініціативи цілком закономірно може взяти на себе громадська організація, якій під силу виконувати роль інтегруючого посередника у суспільно-політичних процесах та публічно-управлінських відносинах в Україні.

Саме кризь явище «публічної політики» як системи інноваційних заходів реалізації інтересів держави і суспільства Маріаном Токарем детально досліджуються проблеми особливостей суб'єктності громадських

організацій у публічно-управлінських відносинах, функціонального визначення суспільно-корисної громадської організації як соціального сервіс-провайдера, сутнісного розуміння й пошуку шляхів оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій. Привабливою є думка автора щодо необхідності застосування публічно-управлінських інновацій у процесі життєдіяльності громадських організацій та використання механізму інституційного ребрендингу громадських організацій у сучасних умовах децентралізації (с. 287–293).

У рецензованій книжці автор аналізує теоретико-методологічні принципи державної політики, що спрямована на сприяння розвитку системи громадських організацій в Україні саме з огляду на публічні взаємини влади і громадянського суспільства. Відтак, головна увага в монографії зосереджена на дослідженні громадської організації як суб'єкта публічно-управлінських відносин та механізмах взаємодії з публічною владою (с. 158–178). Робиться також акцент на управлінських інноваціях, що пропонуються до впровадження в публічній співпраці держави й громадських організацій (с. 284–335).

Монографія має логічну структуру, яка ґрунтується на завданнях поставлених автором дослідження для розв'язання проблем сучасного розвитку

¹ Токар М.Ю. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2020. 412 с.

громадянського суспільства та його ролі в загальнонаціональному контексті. На основі аналізу активності громадських організацій та їхнього суспільно-корисного потенціалу дослідник обґрунтовує життєздатність об'єднань громадян в організації життєдіяльності громади. На думку автора, громадські організації можуть стати для держави важливою допоміжною інституцією, що спрямована на реалізацію публічного інтересу громадян в наданні їм соціальних та інших послуг, а також сформує «цілком новий тип мислення сучасного громадянина» (с. 200). З огляду на це, значимість монографії має незаперечну актуальність.

Очевидною новизною авторських поглядів є аналіз стану й перспектив публічної взаємодії громадських організацій з державною владою, а також поглиблене обґрунтування основних теоретико-методологічних засад даної науково-практичної проблеми й розробки цільових практичних рекомендацій щодо публічної політики сприяння розвитку системи громадських організацій в Україні (с. 355–358).

Звісно, українська практика активної участі громадських організацій в публічному управлінні є поки фрагментарною та тільки напрацьовує свої алгоритми, але водночас – є і певний досвід (с. 120–137). І автор справедливо наголошує на певній історичній традиції взаємодії органів державної влади з громадськими організаціями, щоправда радянський період історичного розвитку нашої країни знищив напрацювання вказаного напрямку. Саме тому розгляд проблематики діяльності громадських

організацій крізь призму системи координат «держава – суспільство» є актуальним та таким, що може привнести до науки та практики публічного управління пропозиції нових підходів до взаємодії цих суб'єктів.

Монографічна робота виконана на хорошому науковому теоретико-методологічному рівні і є наслідком прискіпливого вивчення проблеми оптимізації державної політики сприяння розвитку громадських організацій в Україні, яку автор розвиває цілком обґрунтовано. У роботі також описано ключові кроки авторської діджитал-стратегії та рольову диспозицію публічних сторін («акторів») (с. 330–335). Змальована діджитал-взаємодія учасників сучасного ринку публічних послуг є свого роду «синергетичною формулою публічної взаємодії» суб'єктів, оскільки вкотре доводить природну перевагу співпраці інституцій держави й громадянського суспільства в контексті вдосконалення системи публічно-управлінських відносин.

Таким чином, у своїй науковій монографії Маріан Токар доводить, що державна політика повинна орієнтуватися на підтримку всіх доступних суспільних ресурсів, серед яких поряд із інформаційно-технологічними є й людські, інтелектуальні. Це означає, що громадська організація, яка може акумулювати значний потенціал соціально відповідального суспільства для синергетичного ефекту взаємодії з публічною владою, спроможна стати важливою сполучною ланкою держави і громадянського суспільства й ефективно наповнити зміст державотворчих публічно-управлінських відносин.

Yevheniy Haydanka

Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0001-8112-2090>, haydankayew@ukr.net

Стаття надійшла / Article arrived: 11.10.2021

Схвалено до друку / Accepted: 29.10.2021